

”1800-talet förde med sig en allmän tillbakagång för kvinnorna i västvärlden”.
Ta ställning till detta påstående med hjälp av de olika källorna ovan samt din egen tillägnade kunskap. Använd dig av samtliga källkritiska kriterier.

STÖD ELLER EJ

Källa 1 stödjer inte påståendet eftersom källan ger en mycket mer nyanserad bild med såväl för som nackdelar. Där porträtteras ingen allmän tillbakagång, utan specifika saker som blev bättre eller sämre.

Källa 1 är en text som lyfter **ett flertal fördelar** för kvinnan under 1800-talet. exempelvis *"Barnsängsdödligheten försvann, spädbarnen överlevde, flickor och kvinnor fick oftare än förr sin del av maten – och överlevde. Ensamstående kvinnor kunde klara sig utanför familjen och försörja sig själva, och även livet som ensamstående mor blev möjligt, trots allt."*

Källa 1 lyfter även **ett flertal nackdelar** för kvinnan från utvecklingen under 1800-talet. Däribland att kvinnan tjänade sämre i lönearbete och istället förväntades sköta oavlönat arbete i hushållet och vara ekonomiskt beroende av en man.

Källa två stödjer inte påståendet. Oavsett vilket av budskapen som tolkas så talar bilden inte för en försämring av kvinnans livsvillkor. Källa 2 är ett fotografi taget av R.Y. Young (från US - The Library of Congress) 1900. Det har bildtexten *“Den nya kvinnan – Tvättdag”*. Bilden föreställer en man och en kvinna jämte varandra. Kvinnan sitter avslappnad på en stol och läser tidningen medan mannen står bredvid med händerna i tvättkaret och sneglar till synes irriterat på kvinnan. Han tvättar förmodligen deras gemensamma tvätt, bredvid honom hänger redan strumpor på tork. Budskapet skulle kunna vara att rollerna vid 1900-talets början har bytts från hur de var tidigare, eller att kvinnor som inte vill upprätthålla de gamla könsrollerna gör fel.

KÄLLKRITIK

Källa 1 är ett utdrag från en bok om kvinnor i västvärlden och utdraget är skrivet av Bente Rosenbeck, som är professor emeritus vid Köpenhamns Universitet. Syftet med källan är att informera, utbilda, diskutera och att ev. tjäna lite pengar. Källa 1 är inte en samtida källa, eftersom den är utgiven 2006. Genom det går det även att konstatera att källan också är en sekundär, alternativt en tertiär källa, eftersom den inte kan vara en förstahandskälla. Däremot ser vi ingen källhänvisning i texten, vilket gör att vi inte kan se vilka andra källor källa 1 är beroende av. När det kommer till tendens är språket i texten relativt neutralt och akademiskt, vilket kan bero på att texten är skriven av en professor emeritus.

Källa 2: Ursprung. Källans ursprung är ett fotografi taget av R.Y. Young (från US - The Library of Congress) 1900. Det har bildtexten "*Den nya kvinnan – Tvättdag*". Syftet är förmodligen ironiskt. Detta ger värdet att den ger en insikt i sociala normer och dylikt för tiden, med begränsningen att den inte återger fler perspektiv. Tid: samtida eller nära samtida (1900). Fördelen med detta är att upphovspersonen haft direkt inblick i tiden hen diskuterar. Beroende: primärkälla då det gäller detta påstående – kvinnors situation under 1800-talet. Tendens: kraftig tendens (överdrift och stereotyp). Presenterar en genusvetenskaplig historiesyn, då den tar upp sociala normer, och manligt och kvinnligt.

EGEN KUNSKAP

Under 1800-talet förändrades samhället i grunden som följd av bland annat den industriella revolutionen. Urbaniseringen som följde innebar såväl nackdelar som fördelar. Till en början blev livsvillkoren för de fattiga, om något, sämre. Istället för hårt arbete på landet sattes de i hårt arbete i staden. Urbaniseringen innebar även samordningsmöjligheter, och på sikt framväxten av fackorganisationer och andra rörelser. I exempelvis England blev den kvinnliga rösträttsrörelsen stor, suffragetterna var envetna i sin sak och tog efter hand till militanta metoder för att nå sitt mål.

Under början av 1800-talet stiftas en del reformer mot kvinno- och barnarbete, som förbättrar de odrägliga arbetsförhållandena som skapades i fabrikerna inom industriella revolutionen. Å andra sidan var dessa reformer mångt och mycket födda ur en uppfattning om att kvinnor inte skulle arbeta utanför hemmet, och kritik riktades mot arbetande kvinnor i både arbetar och medelklassen. Dessutom hade från industriella revolutionens början kvinnornas löner varit mycket lägre än mäns, och detta har inte förändrats än. Detta gör det svårare för kvinnor att vara ekonomiskt oberoende. I 1850 och 1860-talet börjar organiserade kvinnorörelser växa fram, ex i USA och England. Dessa kräver bättre utbildning, rättslig jämlikhet och rösträtt för kvinnor. Innan 1800-talet har dessa förhållanden delvis förbättrats: Kvinnor har i många västländska länder fått tillgång till mycket fler yrken (även om arbetsmarknaden är långt ifrån så diversifierad som idag) och har fått bättre rättigheter inom t.ex. skilsmässa och arvsrätt. Rösträtt dröjer däremot till början av 1900-talet.